

Ár 2011, föstudaginn 16. desember, er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Áslaug Árnadóttir, formaður, Geir Arnar Marelsson, Oddur Ólason, Hildigunnur Hafsteinsdóttir og Guðlaug B. Ólafsdóttir.

Fyrir er tekið **mál nr. 60/2011**:

**M og
N
gegn
FF og
F**

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M og N, hér eftir nefnd sóknaraðilar, annars vegar og F, og FF, hér eftir nefndir varnaraðilar, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 8. ágúst 2011, með kvörtun.

Málið barst úrskurðarnefndinni 6. september 2011, með kvörtun sóknaraðila, dags. 2. september 2011. Með bréfi nefndarinnar, dags. 9. september 2011, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust þann 3. október 2011. Var bréfið sent sóknaraðilum, með bréfi nefndarinnar, dags. 4. október 2011, og þeim gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir frá sóknaraðilum bárust með bréfi dagsettu þann 14. október 2011.

Málið var tekið fyrir á fundum nefndarinnar 1. og 30. nóvember og 16. desember 2011.

II.

Málsatvik.

Þann 8. febrúar 2009 var veðskuldabréf nr. X, að fjárhæð kr. 11.000.000, gefið út af A. Fasteign sóknaraðila, B, var sett að veði á 1. veðrétti, til tryggingar greiðslu skuldarinnar. Rituðu sóknaraðilar undir skuldabréfið hvoru tveggja sem þinglýstur eigandi og maki þinglýsts eiganda.

Andvirði lánsins var notað til að gera upp skuld A við FF Verðbréf samkvæmt samningi, sem bar heitið nauðasamningur, þeirra á milli um uppgjör skulda sem tilkomnar voru vegna verðbréfavíðskipta A hjá FF Verðbréfum. Umræddur samningur var gerður þann 8. febrúar 2009, í tengslum við fjárhagslega endurskipulagningu A.

Þann 4. júlí 2008 hafði tryggingarbréf að fjárhæð kr. 6.000.000 verið gefið út. Sóknaraðili M gerði þá kunnugt, að til tryggingar skilvísri og skaðlausri greiðslu á skuldum þeim sem A kynni að skulda eða ábyrgast hjá FF Verðbréfum, setti hann fasteignina B að veði á fyrsta veðrétti. A skrifaði undir sem skuldari. Sóknaraðili M

skrifaði undir sem þinglýstur eigandi og sóknaraðili N sem samþykkt sem maki þinglýsts eiganda.

Þann 26. september 2008 hafði tryggingarbréf að fjárhæð kr. 5.000.000 verið gefið út. Sóknaraðili M gerði kunnugt, að til tryggingar skilvísri og skaðlausri greiðslu á skuldum sem hann nú eða síðar, kynni að skulda eða ábyrgjast hjá FF Verðbréfum, setti hann að veði fasteignina B á öðrum veðrétti. A skrifaði undir sem skuldari, sóknaraðili M skrifaði undir sem þinglýstur eigandi og sóknaraðili N sem samþykkt sem maki þinglýsts eiganda.

Þann 18. mars 2011 fóru sóknaraðilar þess á leit við FF að veðsetningin yrði afturkölluð og veðinu aflétt af B. Vísuðu sóknaraðilar til þess að greiðslumat hafi ekki verið gert á skuldara vegna útgáfu veðskuldabréfs nr. X og bryti það í bága við samkomulag um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga. Varnaraðili hafnaði kröfu sóknaraðila með bréfi dags. 16. ágúst 2011.

Sóknaraðili skaut málinu til nefndarinnar með kvörtun dagsettri 2. september 2011.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðilar krefjast þess að: „ábyrgðir okkar, í formi veðskuldabréfs útgefnu til handa FF, sem hvílir á 1. veðrétti eignarhluta okkar beggja í fasteigninni B, verði felldar niður og að umræddu veðskuldabréfi verði aflýst af eignarhlutum okkar í hinni umræddu eign. Um er að ræða veðskuldabréf nr. X, upphaflega að fjárhæð kr. 11.000.000 og er skuldari bréfsins A.“

Sóknaraðilar telja varnaraðila eiga aðild að úrskurðarnefndinni þar sem B sé fjármálafyrirtæki í slitameðferð samkvæmt lögum nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki, þrátt fyrir að starfsleyfi félagsins hafi verið afturkallað, enda sé ljóst að ákvæði þeirra laga eigi við um slit félagsins. Því sé óhjákvæmilegt að líta svo á að ákvæði laga nr. 161/2002 eigi við um starfsemi FF eftir því sem við geti átt. Bendir sóknaraðili einnig á 3. gr. laga nr. 78/2011 þar sem skýrt segi að félag í slitameðferð sé fjármálafyrirtæki þótt starfsleyfi þess hafi verið afturkallað. Samkvæmt 19. gr. a laga nr. 161/2002 beri öllum fjármálafyrirtækjum að eiga aðild að úrskurðarnefndinni. Því eigi málið undir úrskurðarnefndina. Verði ekki fallist á framangreint verði að telja að F, sem tók m.a. við eignum FF og tryggingarréttindum vegna þeirra með ákvörðun Fjármálaeftirlitsins, þann Y, hafi tekið við aðild að nefndinni vegna þessara eigna og tryggingarréttinda.

Sóknaraðilar kveða varnaraðila ekki hafa staðið við skyldur sínar samkvæmt samkomulagi um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga frá 1. nóvember 2001 með því að láta hjá líða að framkvæma mat á greiðslugetu A, greiðanda bréfsins, áður en sóknaraðilar gengust í ábyrgð á veðskuldabréf nr. X, sbr. 3. gr. samkomulagsins. Vísa sóknaraðilar einnig til þess að tryggt skuli samkvæmt 4. gr. samkomulagsins að ábyrgðarmaður geti kynnt sér niðurstöðu greiðslumats áður en hann gengst í ábyrgð. Telja sóknaraðilar varnaraðila enn fremur hafa brotið gegn 19. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki.

Í ljósi alls þessa og með vísan til 36. gr. laga nr. 7/1936 um samningsgerð, umboð og ógilda löggæringa og fyrri úrskurða úrskurðarnefndarinnar fara sóknaraðilar fram á að veðskuldabréfinu verði aflýst af eignarhlutum beggja sóknaraðila í fasteigninni B.

Sóknaraðili N bendir á að hún hafi ekki áður tekið á sig ábyrgð á skuldbindingum A. Ritaði sóknaraðili N undir tvö tryggingarbréf að fjárhæð kr.

5.000.000 og kr. 6.000.000 sem maki þinglýsts eiganda. Þá bendir sóknaraðili N á að hún hafi ekki átt verðbréfavíðskipti við FF Verðbréf.

Sóknaraðili M bendir á að tryggingarbréf útgefið 26. september 2008, að fjárhæð kr. 5.000.000 tryggi skuldir sóknaraðila M en ekki A. Því sé ljóst að sóknaraðili M hafi tekið á sig hærri ábyrgð með undirritun veðskuldabréfsins heldur en hann bar gagnvart FF Verðbréfum. Þá bendir sóknaraðili M á að skjalið „Ábending til skuldara“ geti ekki talist greiðslumat.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili F krefst þess að kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Varnaraðili vísar til þess varðandi aðild FF að skilanefnd hafi verið skipuð yfir sparisjóðnum. Samkvæmt ákvörðun Fjármálaeftirlitsins um ráðstöfun eigna og skulda FF hafi verið stofnað dótturfélag FF, F sem tók við öllum eignum og öðrum réttindum sem tilheyrðu FF. Varnaraðili bendir á að bréf úrskurðarnefndarinnar sé stílað á FF en mál þetta varði ábyrgðir sem nú tilheyri F. Því sé FF ekki aðili að máli þessu. Því líti FF svo á að kvörtuninni sé beint að F, sem í framhaldinu verður vísað til sem varnaraðila. Áréttar varnaraðili að hvorki F né FF séu fjármálafyrirtæki í skilningi 2. mgr. 1. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki.

Vegna aðildar F bendir varnaraðili á að skv. 1. gr. samþykktar fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki sé nefndin starfrækt samkvæmt samkomulagi milli viðskiptaráðuneytisins, Sambands íslenskra viðskiptabanka, Sambands íslenskra sparisjóða, Samtaka verðbréfafyrirtækja, Sambands lánastofnana og Neytendasamtakanna. F sé ekki aðili þeirra sambanda. Varnaraðili F bendir á að skv. 2. málsl. 1. mgr. 12. gr. samþykktar úrskurðarnefndarinnar skuldbindi þau fjármálafyrirtæki sem aðilar séu að úrskurðarnefndinni sig til að framkvæma ákvörðun hennar og greiða hugsanlegar bætur. Varnaraðili F telur vafa leika á því að hann sé aðili að nefndinni og hvort hann sé skuldbundinn til að hlíta úrskurðum nefndarinnar. Með vísan til framangreinds hljóti að koma til álita að vísa málinu frá ex officio. Ef ekki setji varnaraðili fyrirvara við skyldu sína til að framfylgja úrskurðum nefndarinnar.

Vegna kröfu sinnar vísar varnaraðili til þess að samkomulag um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga sé ekki réttarheimild í íslenskum rétti, heldur samkomulag sem feli í sér stefnuýfirlýsingu aðila þess um framkvæmd veitingu ábyrgða í tengslum við lánveitingar einstaklinga. Í dómaframkvæmd hafi málsatvik því verið metin heildstætt í ljósi 36. gr. laga nr. 7/1936 um samningsgerð, umboð og ógilda löggerninga. Bendir varnaraðili á dóm Hæstaréttar í máli nr. 163/2005.

Varnaraðili bendir á að samkomulag um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga sé sett með það fyrir augum að vernda ábyrgðarmenn, sem hvorki hafa aðstöðu né getu til að meta hvort skuldari geti staðið undir skuldbindingum. Varnaraðili bendir á að sóknaraðilum hafi mátt vera fullljóst að fjárhagsstaða A var komin í veruleg óefni, þau höfðu áður sett fasteign sína að veði til tryggingar afleiðuviðskiptum A og ábyrgst skuldir hans með handveði í öllu verðbréfasafni sóknaraðila M og R, félagi í hans eigu.

Varnaraðili bendir á að ábyrgðarskuldbindingar sóknaraðila séu til komnar vegna nauðasamnings. Sóknaraðilar hafi verið að bjarga syni sínum frá þroti. Vísar varnaraðili til dóms Hæstaréttar nr. 116/2010. Varnaraðili telur að leggja verði til grundvallar að sóknaraðilar hefðu gengist í ábyrgð fyrir skuldum sonar síns hvort sem hann hefði staðist greiðslumat eða ekki.

Varnaraðili vísar ennfremur til þess að ekki verði deilt um gildissvið samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga þegar hefðbundin bankaviðskipti eigi sér stað milli fjármálafyrirtækis og hins almenna viðskiptamanns. Almenn bankaviðskipti teljist ekki fela í sér lán til að fjármagna áhættusöm afleiðuviðskipti. Því verði að líta svo á að umþrætt lán njóti ekki verndar samkomulagsins.

Þá bendir varnaraðili á að sóknaraðili M hafi sjálfur stundað afleiðuviðskipti frá árinu 2006 og verið ljós sú áhætta sem fólgin var í viðskiptum með framvirka samninga og að hætta á tapi væri mikil. Þá sé sóknaraðili M löggiltur endurskoðandi, auk þess sem honum hafi verið kynnt sérstaklega hvaða réttaráhrif það hefði í för með sér að heimila lántaka að veðsetja eign sína. Vísar varnaraðili til dóms Hæstaréttar nr. 116/2010 máli sínu til stuðnings.

Þá vísar varnaraðili til forsögu skuldabréfs nr. X. Það hafi verið gefið út í stað tveggja tryggingarbréfa. FF Verðbréf hafi ekki verið aðili að samkomulagi um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga og því hafi A ekki verið greiðslumetinn við útgáfu fyrrgreindra tryggingarbréfa. Tryggingarbréfunum hafi verið aflýst í kjölfar útgáfu veðskuldabréfsins og því hafi ekki verið um efnisbreytingu á skuldastöðu A eða ábyrgðum sóknaraðila vegna A að ræða heldur aðeins formbreytingu. Samkomulagið geti aðeins átt við þegar um nýjar lánveitingar sé að ræða, þ.e. efnisbreytingar en ekki formbreytingar.

Í ljósi alls þessa og með hliðsjón af 36. gr. laga nr. 7/1936 telur varnaraðili engin rök standa til þess að verða við kröfum sóknaraðila, enda sé það ekki ósamngjarnt eða andstætt góðri viðskiptavenju að varnaraðili beri ábyrgðirnar fyrir sig.

V.

Niðurstaða.

Ágreiningur aðila lýtur að gildi ábyrgða í formi veðskuldabréfs, útgefnu til handa FF. Sóknaraðilar krefjast niðurfellingar á umræddu veðskuldabréfi. Varnaraðili F krefst þess aðallega að kröfum sóknaraðila verði vísað frá vegna aðildarskorts en til vara að kröfunum verði hafnað.

Sóknaraðilar hafa beint kröfur sínum í málinu bæði gegn FF og gegn F. Verður því tekin afstaða til aðildar beggja þessara aðila fyrir nefndinni.

Í 1. gr. samþykktar fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki frá 8. júní 2000 segir að úrskurðarnefndin starfi samkvæmt samkomulagi á milli viðskiptaráðuneytisins, Sambands íslenskra viðskiptabanka, Sambands íslenskra sparisjóða, Samtaka verðbréfafyrirtækja, Sambands lánastofnana og Neytendasamtakanna. Þá segir að einstök fyrirtæki geri átt aðild að nefndinni. Í 3. gr. samþykktar fyrir úrskurðarnefndina er fjallað um starfssvið nefndarinnar. Samkvæmt greininni geta viðskiptamenn fjármálafyrirtækja sem eiga aðild að nefndinni snúið sér til nefndarinnar með kvartanir vegna viðskipta við þau. Samkvæmt a-lið greinarinnar tekur nefndin til meðferðar kvartanir sem varða réttarágreiningu á milli fjármálafyrirtækis eða dótturfyrirtækis slíks fyrirtækis annars vegar og viðskiptamanns hins vegar, enda sé samningssamband milli aðila. Í 19. gr. a í lögum um fjármálafyrirtæki er kveðið á um það að fjármálafyrirtækjum sé skylt að eiga aðild að úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Skilgreiningu á fjármálafyrirtæki í er að finna í 10. tölul. 1. gr. laga um fjármálafyrirtæki. Undir skilgreininguna falla fyrirtæki sem fengið hafa starfsleyfi samkvæmt 6. gr. sbr. 4. gr. laganna.

Kröfum sóknaraðila í máli þessu er annars vegar beint gegn FF og hins vegar gegn F. Varnaraðili FF starfaði sem fjármálafyrirtæki á grundvelli starfsleyfis frá Fjármálaeftirlitinu á grundvelli laga um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002. Þann Y tók Fjármálaeftirlitið yfir vald hluthafafundar í FF, vék félagsstjórn í heild frá störfum og skipaði skilanefnd yfir fjármálafyrirtækinu. Sama dag tók Fjármálaeftirlitið ákvörðun um ráðstöfun eigna og skulda FF. Ákvað Fjármálaeftirlitið að flytja hæfar innstæður FF til L. Einnig var ákveðið að FF skyldi stofna sérstakt hlutafélag, sem fékk nafnið F, að fullu í sinni eign, sem mundi yfirtaka allar eignir FF. Þann Z afturkallaði Fjármálaeftirlitið starfsleyfi FF á grundvelli þess að kveðinn hafi verið upp úrskurður um slit fyrirtækisins samkvæmt XII. kafla laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki, sbr. 1. mgr. 9. gr. sömu laga.

Það er því ljóst að varnaraðili FF hefur ekki lengur starfsleyfi á grundvelli laga um fjármálafyrirtæki. Ekki verður talið að fyrirtæki geti talist fjármálafyrirtæki eftir að starfsleyfi þess hefur verið fellt úr gildi sbr. áður nefnda skilgreiningu.

Með lögum nr. 78/2011, sem tóku gildi 21. júní 2011, voru gerðar nokkrar breytingar á lögum nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki. Við lögin var m.a. bætt nýrri grein 101. gr. a, en þar segir í 1. mgr.:

„Fjármálaeftirlitið hefur eftirlit með rekstri fjármálafyrirtækis sem er stýrt af slitastjórn, óháð því hvort viðkomandi fyrirtæki hefur starfsleyfi eða takmarkað starfsleyfi eða hvort starfsleyfi þess hefur verið afturkallað. Dótturfélag fjármálafyrirtækis í slitameðferð sem heldur utan um eignir þess skal jafnframt heyra undir eftirlit Fjármálaeftirlitsins. Eftirlitið nær meðal annars til viðskiptahátta þess sem felur meðal annars í sér að framganga þess gagnvart viðskiptavinum skal vera í samræmi við það sem almennt tíðkast hjá fjármálafyrirtækjum með gilt starfsleyfi.“

Í athugasemdum við greinina í frumvarpi því er varð að lögum nr. 78/2011 kemur fram að í ákvæðinu sé lagt til að eftirlit með störfum slitastjórna verði aukið með því að fela Fjármálaeftirlitinu eftirlit með slitum fjármálafyrirtækja og dótturfélaga þeirra, óháð því hvort þau hafi enn þá starfsleyfi eða takmarkað starfsleyfi eða hvort þau hafi misst starfsleyfi sitt. Í almennum athugasemdum kemur fram að rökin fyrir setningu laganna séu þau að fjármálafyrirtæki sem eru í slitum en hafa takmarkað starfsleyfi eða hafa misst starfsleyfi sitt sæti ekki sérstöku eftirliti. Þar sem æskilegt þyki að sambærilegar reglur gildi um eftirlit með störfum slitastjórna fjármálafyrirtækja í slitum, óháð því hvort þau hafi enn starfsleyfi, sé lagt til að lögfest verði heimild Fjármálaeftirlitsins til að hafa eftirlit með slíkum fyrirtækjum.

Af framansögðu er ljóst að fyrir lagabreytinguna var ekki talið að Fjármálaeftirlitið hefði heimild til að hafa eftirlit með þeim fyrirtækjum sem ekki höfðu starfsleyfi til að starfa sem fjármálafyrirtæki. Verður að telja að það sama gildi um úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki, þ.e. að nefndin fjalli aðeins um mál fjármálafyrirtækja, og að til fjármálafyrirtækja geti aðeins talist þau fyrirtæki sem hafa gilt starfsleyfi, enda hafa ekki verið gerðar sambærilegar breytingar á samþykktum úrskurðarnefndarinnar varðandi starfssvið nefndarinnar og gerðar voru á lögum um fjármálafyrirtæki, með lögum nr. 78/2011, varðandi valdsvið Fjármálaeftirlitsins.

Því verður ekki talið að varnaraðili FF teljist fjármálafyrirtæki í skilningi samþykpta fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki. Á varnaraðili FF því ekki aðild að úrskurðarnefnd um viðskipti með fjármálafyrirtæki, enda hefur hann ekki sótt um aðild að nefndinni á grundvelli síðari máls. 1. gr. samþykpta fyrir nefndina.

Varnaraðili F er dótturfélag FF. Félagið var stofnað á grundvelli ákvörðunar Fjármálaeftirlitsins um ráðstöfun eigna og skulda FF, en félagið hefur aldrei haft leyfi til að starfa sem fjármálafyrirtæki. Í a-lið 3. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefndina segir að nefndin taki til meðferðar kvartanir sem varða réttarágreining á milli fjármálafyrirtækis eða dótturfyrirtækis slíks fyrirtækis annars vegar og viðskiptamanns hins vegar, enda sé samningssamband milli aðila. Það er því ljóst að undir nefndina falla dótturfyrirtæki fjármálafyrirtækja, óháð því hvort að þau hafa starfsleyfi sem fjármálafyrirtæki eða ekki.

Hér að framan hefur verið fjallað um aðild FF að úrskurðarnefndinni og er það niðurstaðan að fyrirtækið eigi ekki aðild að úrskurðarnefnd um viðskipti með fjármálafyrirtæki. Eðli málsins samkvæmt hlýtur það sama að gilda um dótturfélag FF, F. Því á varnaraðili F ekki aðild að úrskurðarnefnd um viðskipti með fjármálafyrirtæki, enda hefur hann ekki sótt um aðild að nefndinni á grundvelli síðari máls. 1. gr. samþykktu fyrir nefndina.

Samkvæmt framansögðu er það utan starfssviðs nefndarinnar að fjalla um framangreindan ágreining sóknaraðila við varnaðaraðila og er því óhjákvæmilegt þegar af þeirri ástæðu að vísa máli þessu frá úrskurðarnefndinni.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfum sóknaraðila, M og N, á hendur varnaraðilum, FF og F, er vísað frá úrskurðarnefndinni.

Reykjavík, 16. desember 2011.

Áslaug Árnadóttir

Guðlaug B. Ólafsdóttir

Oddur Ólason

Sérálit Geirs Arnars Marelssonar og Hildigunnar Hafsteinsdóttur.

Þrátt fyrir það sem segir í niðurstöðum meirihlutans um afturköllun starfsleyfis FF teljum við að líta verði til ákvæða laga nr. 78/2011 um breytingu á lögum um fjármálafyrirtæki, en við lögin var m.a. bætt nýrri grein 101. gr. a, en þar segir í 1. mgr.:

„Fjármálaeftirlitið hefur eftirlit með rekstri fjármálafyrirtækis sem er stýrt af slitastjórn, óháð því hvort viðkomandi fyrirtæki hefur starfsleyfi eða takmarkað starfsleyfi eða hvort starfsleyfi þess hefur verið afturkallað. Dótturfélag fjármálafyrirtækis í slitameðferð sem heldur utan um eignir þess skal jafnframt heyra undir eftirlit Fjármálaeftirlitsins. Eftirlitið nær meðal annars til viðskiptahátta þess sem felur meðal annars í sér að framgangi þess gagnvart viðskiptavinum skal vera í samræmi við það sem almennt tiðkast hjá fjármálafyrirtækjum með gilt starfsleyfi.“

Í athugasemdum við greinina í frumvarpi því er varð að lögum nr. 78/2011 kemur fram að í ákvæðinu sé lagt til að eftirlit með störfum slitastjórna verði aukið með því að fela Fjármálaeftirlitinu eftirlit með slitum fjármálafyrirtækja og dótturfélaga þeirra, óháð því hvort þau hafi enn þá starfsleyfi eða takmarkað starfsleyfi eða hvort þau hafi misst starfsleyfi sitt. Í almennum athugasemdum kemur fram að rökin fyrir setningu laganna séu þau að fjármálafyrirtæki sem eru í slitum en hafa takmarkað starfsleyfi eða hafa misst starfsleyfi sitt sæti ekki sérstöku eftirliti. Þar sem æskilegt þyki að sambærilegar reglur gildi um eftirlit með störfum slitastjórna fjármálafyrirtækja í slitum, óháð því hvort þau hafi enn starfsleyfi, sé lagt til að lögfest verði heimild Fjármálaeftirlitsins til að hafa eftirlit með slíkum fyrirtækjum.

Í almennum athugasemdum kemur enn fremur fram að telja verði að þörf sé fyrir virkt eftirlit með störfum slitastjórna, sérstaklega í þeim tilvikum þar sem viðkomandi fjármálafyrirtæki er enn þá t.d. með virk eignasöfn (útlán). Í öllum markaðsviðskiptum byggist jafnræði aðila á þeirri einföldu staðreynd að báðir eiga langtímahagsmunir af viðskiptasambandi. Ef annar aðili samningssambandsins er slitastjórn kunna langtímahagsmunir að víkja fyrir öðrum hagsmunum slitabúsins sem þó geta verið málefnalegir, t.d. hagsmunum kröfuhafa af heimtum, og freistandi getur verið að nýta öll tækifæri til að þvinga viðskiptamenn til að greiða kröfur að fullu, jafnvel þótt efnisleg rök séu fyrir aðlögun kröfu að greiðslugetu í samræmi við ákvæði laga nr. 107/2009 og samninga sem byggðir hafa verið á þeim lögum, jafnt í tilviki einstaklinga sem fyrirtækja. Eins geta skapast aðstæður sem gera slitastjórnnum kleift að tefja framgang mála viðskiptamönnum til tjóns. Meðal þeirra ákvarðana sem Fjármálaeftirlitinu ber að taka til athugunar, verði frumvarpið að lögum, eru ákvarðanir slitastjórna um innheimtu lána og umbreytingu lána. Er enda gert ráð fyrir því í frumvarpinu að fjármálafyrirtæki í slitum starfi í samræmi við góða viðskiptahætti, sbr. 19. gr. laganna. Með þessu móti er leitast við að koma því til leiðar að viðskiptamenn fjármálafyrirtækis sem tekið hefur verið til slitameðferðar njóti ekki lakari stöðu við úrlausn sinna mála en gildir um viðskiptamenn annarra fjármálafyrirtækja. Jafnframt segir í almennum athugasemdum að ef fjármálafyrirtæki er tekið til slita þá skuli reglur laga um fjármálafyrirtæki, nr. 161/2002, með síðari breytingum, gilda

Af framansögðu leiðir að telja verður að ákvæði laga um fjármálafyrirtæki gildi um starfsemi fjármálafyrirtækja í slitum, óháð því hvort þau hafi enn starfsleyfi eða ekki, takmarkað starfsleyfi eða hvort starfsleyfi þess hafi verið afturkallað, sbr. 1. mgr. 101. gr. a. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki. Af því leiðir enn fremur að telja verður að FF teljist fjármálafyrirtæki í skilningi laga um fjármálafyrirtæki þrátt fyrir að starfsleyfi félagsins hafi verið afturkallað og er FF því skylt að eiga aðild að úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki, sbr. 19. gr. a. laganna.

Með vísan til þess sem að framan segir um aðild FF að úrskurðarnefndinni teljum við að FF sé skylt að eiga aðild að úrskurðarnefnd um viðskipti með fjármálafyrirtæki. Eðli málsins samkvæmt hlýtur það sama að gilda um dótturfélag FF, F og því ber varnaraðila F að eiga aðild að úrskurðarnefnd um viðskipti með fjármálafyrirtæki.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Geir Arnar Marelsson